

Riksförbundet FUB – för barn, unga
och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning

REMISSVAR
2020-11-15

Handläggare: Robert Öberg

Skolverket
Diarienummer 2020:1466

Remiss – Ändrade kursplaner i grundsärskolan och i specialskolan

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 000 medlemmar i 150 lokalföreningar runt om i landet. Personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras närstående är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB välkomnar och instämmer i huvudparten av de av Skolverket lämnade förslagen på reviderade kursplaner för grundsärskolan och specialskolan. Vi ser mycket positivt på ambitionen att öka möjligheterna för samordning mellan grundskolans och grundsärskolans läroplaner och mellan kursplanerna i ämnen och ämnesområden vilket innebär bättre förutsättningar för ett starkare elev- och individperspektiv. FUB ser tyvärr en utveckling mot att avståndet mellan grundsärskolan och grundskolan ökar och välkomnar initiativet för att förbättra förutsättningarna för inkludering. FUB anser att en skola för alla och en inkluderande utbildning förutsätter ökad samverkan mellan skolformerna.

FUB välkomnar skrivningarna om elevernas tilltro till sin egen förmåga och att undervisningen ska ge eleverna möjlighet till att utveckla självständighet. Vi anser att en ökad tilltro till elevens förmågor och positiva förväntningar medverkar till att stärka elevens självkänsla. FUB menar att många elever inom grundsärskolan fortfarande möts av låga förväntningar och att undervisningens kunskapsorientering fortsatt behöver stärkas. I det följande utvecklar vi våra synpunkter på delar av förslaget.

Digitalisering

I vår analys av förslagen har vi bland annat tittat på skrivningar kring digital kompetens. Vi ser att eleverna inom grundsärskolan inte får samma möjligheter som elever i grundskolan att utveckla sin digitala kompetens och riskerar därför på sikt att hamna i ett digitalt utanförskap. Rapporten *Svenskarna med funktionsnedsättning och internet*¹ visar att den digitala klyftan etableras redan i de yngre åldersgrupperna och finns sedan med upp i åldrarna. Rapporten visar också att det finns en stark koppling mellan att ha en bakgrund i sarskolan och en ökad risk för ett digitalt utanförskap.

Samhällsorienterade ämnen åk 4-6, 7-9

Centralt innehåll

FUB anser att det saknas delar i det centrala innehållet kring digital kompetens i jämförelse med grundskolans läroplan. Vi skulle vilja se en tydligare progression där eleverna får kunskap om möjligheter med internet och digital kommunikation. Vidare behöver eleverna också få verktyg för att hantera de risker som finns och hur man agerar utifrån sociala och etiska aspekter.

Musik – åk 4-6, 7-9

Centralt innehåll - *Musikens verktyg*

I grundskolans läroplan finns digitala verktyg för musikskapande med. FUB ser gärna att detta även finns med i grundsärskolans läroplan.

Språkutveckling/språkträning

FUB anser att alla elever ska få stöd i sin språkutveckling och de som är i behov av stöd i sin kommunikation ska få det stödet i skolan. Elever med intellektuell funktionsnedsättning som har behov av språkträning ska erbjudas det frekvent under sin skolgång. Elever som använder alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) ska få utvecklas i sin kommunikation på samma sätt som andra elever.

Svenska – åk 4-6, 7-9

Syfte

I stycket kring ämnets syfte menar vi att man skulle använda begreppet AKK istället för ”andra former för kommunikation”. Det är ett vedertaget begrepp och ger ett tydligare incitament på de olika former för kompletterande kommunikation som avses.

Centralt innehåll – *Språkbruk*

FUB menar att **språkträning** behöver finnas med i ämnets centrala innehåll. I förskolan får många barn riktad språkträning och vi anser att detta också bör finnas med under tiden i grundsärskolan.

---

¹ Svenskarna med funktionsnedsättning och internet SMFOI, 2019

Kommunikation

FUB välkomnar att engelska finns med inom ämnesområdet och att skrivningen kring modersmål har stärkts.

Syfte

Även här vill vi förorda att begreppet AKK används i skrivningar kring former för kommunikation.

Centralt innehåll

I årskurs 1-3, 4-6, 7-9

FUB anser att skrivningen kring kommunikationsverktyg bör stärkas och förtydligas. Det är viktigt att det används kommunikationsverktyg utifrån elevens behov. Vi ser ofta att man ofta använder generella verktyg vilket inte innebär en individanpassad undervisning.

I årskurs 4-6, 7-9 – Avläsa, läsa och skriva

Många elever har motoriska utmaningar där skrivandet för hand är svårt.

Vi föreslår att formuleringen: - *Att skriva för hand och med digitala verktyg*,
formuleras om till: - Att skriva för hand och/eller med digitala verktyg.

Vi anser också att skrivningen kring – *Språkets struktur, ordföljd och meningsbyggnad* också bör ingå i det centrala innehållet årskurs 1-3 och årskurs 4-6.

Kunskapskrav grundskolans ämnesområden

Elevgruppen som läser enligt grundskolans ämnesområden är en heterogen grupp.

FUB möter många vårdnadshavare som upplever att det är svårt att följa sina barns kunskapsutveckling. Vi menar att det vore önskvärt att överlägga om kunskapskrav också kunde utformas till slutet av år årskurs 6. Det skulle ge elever och föräldrar en tidigare indikation kring kunskapsutveckling och ge lärare en tydligare vägledning i bedömning och utvärdering av undervisningen.

För Riksförbundet FUB

Christina Heilborn

Förbundssekreterare

Riksförbundet FUB